

DEBRECZENI HIRLAP

POLITIKAI LAP

Előfizetési árak:				A szerkesztésért felelős		Szerkesztőség Nagy-Várad-utca 2087. sz. Gáll-ház (emelet)	
Helyben:		Vidékre:		Kutasi Imre		Kiadóhivatal Nagy-Várad-utca 2087. sz. Gáll-ház (földszint)	
Egész évre	12 korona	Egész évre	20 korona	kiadó s laptulajdonos		Hirdetések a legmérsékeltebb árszámítás mellett vétetnek fel	
Fél évre	6 "	Fél évre	10 "				
Negyed évre	3 "	Negyed évre	5 "				
Egy hónapra	1 "	Egy hónapra	2 "				

Békebontók.

Debreczen, április 27.

(F.) A költségvetésnek főrendiházi tárgyalása a mily rövid, oly tömör és tartalmas volt és alkalmas szolgált arra, hogy a kabinet tagjai a kormány programjának egyöntetűségét kidomborítsák.

Nyomatékkal hangsúlyozzuk ezt a körülményt azért, mert éppen mostanában olyan áramlat kavargó bizonyos körökben, amelynek rejtett, de félreismerhetlen célja: megbontani a szabadelvű párt egységét és megzavarni a kabinet harmoniáját.

Mindakét törekvést eredménytelen vállalkozásnak tekintjük.

A szabadelvű párt idegen elemekkel szaporodott ugyan, de azokat teljesen föl is szivta magába. Az összevegyülés megtörtént és pedig természetesen olyan módon, hogy a szabadelvű párt eredeti korábbi koleritjét megtartotta, ellenben az új elemek eltérő színezetüket fölállozták. Széll Kálmán nagy politikai éleslátással és bölcsességgel intézte ezt az összefordítási proczessust.

A kabinet egysége épp oly megdöntetlen. A miniszterium ugy régebbi, mint újabb tagjaiban ugyanannak az egységes szabadelvű pártnak tagjai sorából kerültek ki, s így politikai hitvallásuk is ugyanaz. Másrészt a Széll kabinet tagjai sokkal kipróbáltabb tapasztalatu és sokkal nagyobb kaliberű politikai egyéniségek, semhogy közöttük kicsinyes személyeskedésről és irigykedő versengésekről lehetne szó, a mint azt a párt-fondorkodásnak és párt-

mesterkedésnek mindot tudni akaró szócsövei hirdetik.

Bármit kolportáljanak is tehát az intrikusok és zavarkeresők, hireikkel nem lesznek képesek a józan közvéleményt tévedésbe ejteni az iránt, hogy a szabadelvű párt és kormány egységébe tömörségbe Széll Kálmánnak vezetése alatt a béke és az objektivitás garanciái, vagyis a legszilárdabb és legtartósabb alapokon forrott össze.

Eppen ebben fekszik legmegbízhatóbb záloga annak, hogy közéletünk legelső tényezője, t. i. a képviselőház a pártoknak egymást kölcsönösen tisztelő magatartása alapján s keres és eredményes munka gyümölcseit produkálhassa az ország érdekében. Ez a tisztuási és produktív proczus föltartóztatlan erejével nyom nélkül fogja elsöpörni a békebontók haszontalan erőlködését.

A Kossuth-párt Eötvös Károly ellen.

— ápr. 27.

A függetlenségi- és negyvennyolcos (Kossuth) párt értekezletének, — mint a *M-g* írja, érdekes háttere van. Jóval a konferencia előtt ugyanis Eötvös Károly a maga emberei útján lépéseket tett az iránt, hogy visszakerülhessen a pártkötelékbe és ennek révén a pénzügyi bizottsági tagságot megkaphassa. E célból Eötvösök nagy erőmegfeszítéseket tettek, és embereiket felzitalatták a vidékről Budapestre. Ezek fel is jöttek, de a mikor itt arra a meggyőződésre jutottak, hogy a párt nagy többsége a *leghatározottabban ellenzi*

Eötvös visszajövetelét, néhányan közülök jónak látták az értekezletre el se jönni. A tegnapi konferencián összesen huszonkét képviselő volt jelen, kik közül *tizennyolczan Eötvös ellen* négyen pedig Eötvös mellett foglaltak — volna állást, ha az Eötvös visszafogadására vonatkozó indítvány beterjesztett volna. De nem terjesztették be, dacára annak, hogy Eötvös Károly előzőleg azzal fenyegetődött, hogy lapjában a leghatározottabb állást foglal azok ellen, kik nem nyitnak utat neki a függetlenségi pártba. A hosszú, de nem a konferencia színe előtt lefolyt tanácskozások eredménye az lett, hogy akármit is csinál Eötvös Károly, nem fogadják be a pártba és így azok, a kik a visszafogadási indítvány előterjesztésével meg voltak bizva, *annak elejtését maguk is indítványozták*. Így történt aztán, hogy a konferencia, mely könnyen pártviszály előidézője lehetett volna, már teljes esőndben folyt le, mert a méregfogat előre kihúzták. Az értekezleten magán már nem történt semmi egyéb, mint a szokásos kijelölések és a folyó ügyek elintézése, a melynek során a párt alkalmat talált arra, hogy vezére és elnöke, *K o s s u t h F e r e n c z* iránt *b i z a l m á n a k a d j o n k i f e j e z e s t*.

Ugron zabszállítása.

— ápr. 27.

Budapestről írja tudó-itónk:

Az Eötvösök által Ugron ellen indított hajsza tökéletes, csuf flakót vallott. A miniszterelnöknek az összeférhetlenségi bizottság elnökéhez, *A p á t h y* Péterhez intézett átirata már megérkezett. Ez a hivatalos átirat iga-

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZAJA

NINON DALAIBÓL.

Varrogassunk, öltögesünk,
Szőke lányok, barna lányok.
Varrogatva, öltögetve
Szálljanak le szívetekbe
Édes álmok, fényes álmok.

Fehér selyem ruha mellé
Készül, készül könnyű fátol.
Fehér selyem, gyöngyök, ékek,
Elringatnak, ugy regélnék
Soh'sem ismert boldogságról!

Nászruhát ha varrogatunk,
Könnyet senki soh'se ejtsen.
Ott marad a bánat gyöngye
Boldogalan leány könnye
Foltot hagy a tiszta selymen.

Szentesy Gyula.

A fehér gyöcsös leányok.

— Irta: ifj. Széll István. —

— „Oh mily boldogok vagynak az olyan leányok, kik a szerelemért nem lakoltanak.“
Igy sóhajtott fel egy régi debreczeni kis leány, ki a legényesabito szavára halgatva édes, tiltott csókra nyujtotta ajakát, s a „fehérgyöcsös leányok“ sorsára jutott.

— De valjon kik voltak azok a fehér gyöcsös leányok. Talán valami boldog halandók? Elenkezőleg. Elbeszélem.
Az ezeröttszázhatvannyolczadik évet irták őseink, mikor Debreczen város nemes tanácsa megbizásából Vendel Szabó Tamás főbíró egy olyan törvényt dolgozott ki, mi kizárólag a tiltott utra tévedt leányokkal foglalkozott, mivel abban az időben „nagyon elkapván a debreczeni leányzók, adták vala fejüket tiltott életre“.

— És valjon miből állott a tiltott utra való tévedés?

„Ha valamelyik vakmerő pártában levő leányzó legény emberrel azon fogatik, hogy más becsületes lélek megbotránkoztatására annak csókot ad, vagy karjai között pihene.“

Kivételt képezett az olyan szerelmes pár, kik már ujjaikon számolgatták egybekelésük napjait, szóval a mely viszonyról már maga a nemes városi tanács is tudomással bírt.

— Óh nemes városi tanács!

Csupa irigylére méltó talentum volt mindegyik. Kidölt-bedölt üvegű pászszemmel felkantározott orral, vállokat verő hájkente hajfürttel, fülök mellett művésziesen oda illesztett czirok vagy ludtollal, s rettenetesen hivatalos komoly arcczal. S milyen tekintettel! Ellnmondást nem tűrő, átható, szúrós. És dacára mindennek, dacára mindannak, ki volt legelőbb a negyedik határban, ha esetleg a török vagy tatár „barátságos“ tiszteletét tette, — mint a nemes városi tanács. Volt ugyan köztük egy pár talpra termett szemias ember is, de az vajmi kevés ideig diszelgett a nemes városi tanács egérrágra, irta turta foltos zöld asztala mellett. Mert teljesen elég volt egy gyöngye csak amolyan bajusz fogta hangon kijött, ezt én nem így akarom“, vagy „ne így intézzük azt“, s már a következő napon ökölbe szorult kezekkel olvashatta a százféle szint játszó pecsétel ellátott „protokollumi kivonatot“ a mely szerint Debreczen város nemes tanácsa (nem nemes Debreczen város tanácsa) részéről az hozatik tudomására nemes nemzeti vitézlő X. V. uramnak, hogy elviselhetetlen sajnálattal bár, de köszönjük az eddigieket, s nem kérünk az ezutánakból.

Ilyen állapotok között aztán bizony szomorú sors jutott az olyan leányoknak, kik eléggé gyöngék voltak parancsolni annak a

zolja, hogy Ugron Gábor a beadványában a szállítandó zabot nem mint sajátját jelölte meg és Ugron nem is volt köteles saját termését szállítani. A katonaság nem fogadja el a szállítmányt, ha az színre és minőségre nem megfelelő és követeli az eladótól a szállítást, akár termelt neki olyan zabja, akár nem. Kitűnt az is, hogy Ugron a delegáció hadügyi albizottsági ülésében részt sem vett, tehát semmiképen sem folyt be ott semminemű tárgyalásba. Hogy pedig a nyilvános üléseken milyen beszédeket mondott, azt mindenki ismeri. Nem hogy befolyásolta volna magát, de ellenkezőleg a legizőbb beszédekben fejtette ki a magyar nemzeti álláspontot a hadsereggel szemben.

Gyöngérszűrő.

ápr. 27.

Különös, hogy aki nem nagyság, az lesz a nagyságossá. Hogy akiben nyomasztó méltóságnak: az válik méltóságossá. — Hogy aki jelét sem mutatja az érdemnek, az kap érdemjelét!

A német császár úgy találta, mint a lapokban olvassuk, — hogy a német parlament kupolája nagyon nyomott.

És mégis ő az alkotmányosság olyan kupolája, amely a parlamentre nyomasztólag hat.

Most, amikor azt a hírt olvassuk, hogy a néppárttól kikérnek a delegációba, adoma jut eszünkbe.

Az iskolában kérde a tanító:

— Ki tud a barát helyet más, megfelelő kifejezést?

A tanulók hallgatnak.

— Nos, mi az olyan ember, aki mindent megtesz másért, anélkül, hogy azért kérne valamit?

— Bal...

— Nos?...

bohó kis jószágnak, melyről az utókor szerelmes gyermekét ekképen emlékeznek meg:

„A virágnak megtiltani nem lehet.
Hogyne nyiljon ha jön a szép kikelet.” stb

Szinte magam is csodálattól eltelve olvastam azt a Vendel Szabó féle törvényt, mely szerint:

„Annak rendje és módja szerint tudomására hozatik azoknak a kiket illet, hogy azon vakmerő pártában levő leányzó, ki legényemberrel azon fogatik, hogy más bölcsületes lélek megbotránkoztatására annak esőket ada, vagy karjai között pihene, ítéltetik a következő képpen: Husz pálczákkal üttetik ő kelmére, pártája elvétetvén, arcát fejét fehér gyolcsal kötötte be, s hozzá senki nem szólhat, mert azon vakmerő hóhér kézbe adatik, üttetvén reá harmincz korbácsokkal.”

Hogy milyen szánandó sors jutott az olyan leányoknak, kik a fenti törvény ellen véteni merészek voltak, arról mi csak halvány fogalmat szerezhethünk magunknak.

Az ezeröttszázhatvanhétéves év végén, — mint az akkori „fekete” könyv mutatja, — tizenegy fehérgyolcsos leány élőködött Debreczen falai között. Sápadt, beteges arccsal, szemlesütve andalogtak a város utcáin. Szégyenkezve kerültek az emberek kíváncsi sértő tekintetét, szólni pedig senkihez nem szólhattak, s még a tulajdon hozzátartozóik is csak titokban válthattak velök egy-két

— Bales! — kiált P. sta örömmel.
... Mondhatta volna néppárti delegátusnak is! (??)

Szédelgés a honi iparral.

(Levél a szerkesztőhöz.)

április 27.

Az iparpártelási mozgalom anyagi hasznát első sorban a magyar iparosvilág látja. Igaz ugyan hogy a magyar társadalom javarésze még csak a szóbeszéd kezdő stádiumánál tart, de a szóbeszéd nem megvetendő, mert előfutárja a tétnek. Közel van már az idő, amikor az egész magyar társadalom parancsolóan fogja követelni a magyar ipar termékeit, a mikor a hazafiatlanság vádja fogja sújtani azt, aki az egyenrangú magyar ipart mellözi a külföldi kedvéért.

Nagy baj lenne, ha a magyar ipar ezen felvirradó aranykorában a hazafias magyar társadalmat megtévesztenék, félrevezetnék, úgy a mint megtévesztik, félrevezetik manapság. Mert már mai nap is, mikor a magyar társadalom csak egy elenyésző kis része lépett sorompóba, egyes magyar iparos czégek csak azért alakulnak, hogy a hazafias mozgalomtól elősegítve, külföldi czikkeket szóznak a magyar vevőközönség nyakába. Jól megértjük, ezek nem kereskedők, a kik nyíltan hirdetik idegen portékáikat, hanem iparosok, a kik állítólag maguk termelnek, a valóságban azonban külföldi czégek exporturái. Ismerünk magyar vegytisztító iprost, a ki a foltos ruhát Bécsbe küldi kitisztítani, ismerünk magyar kárpitost, magyar butorasztalost, aki nemcsak a helyett, hogy maga termelne, bécsi árut szerez be, hanem még a komplikáltabb javításokat is Bécsben csináltatja meg.

Régebben megfordítva állt a dolog. Még a magyar iparezikre is ráfogták, hogy külföldi, hogy kelendőséget biztosítsanak neki. Most bekövetkezik az ipari megtévesztés, ipari szédelgés második formája, a mikor a közhangulat felhasználásával a külföldi iparezikkeket magyar elnevezés alatt hozzák forgalomba.

szót, mert fülökbe zendült szüntelenül: Hozzá senki nem szólhat...

Pár év múlva Vendel Szabó Tamás meghalván, szigorú törvénye is vele együtt sirba szállt. Maga a nemes városi tanács is fontolásra vette a fehér gyolcsos leányok bűnhődését, s nagyon is szigorúnak találta. Maga elé idéztette tehát a szerencsétlen teremteseket s hivatalosan tudokra adatott, hogy, feltehetik a pártát, s mulathatnak, vigadhatnak.

De mit ért már mindez mikor homlokukra volt süttve a szégyen pecsétje. Alig akadt ember, — kivált fiatal ember, — ki szóba állott volna velök. Még azok is elfordultak a szerencsétlenektől, kiknek édes, — mázos szavuk juttatta őket a szomorú sorsra. Szótlanok, bápatosak maradtak ők továbbra is, s még hajlott korokban is könyhullatások között emlékeztek a multa, mikor még a fehérgyolcsos leányok sorában szenvedtek a — szivőkért.

Máskülönb azok a leányok egytől-egyik pártában maradtak. Egykedvűen, fásultszívvel viselték az élet tethét, s mintmeganyai halvány árnyékok tüntek fel itt ott a boldog emberek között.

A fehér gyolcsos leányok sorsához egy igen érdekes, de megható történet fűződik. Hiába, a régi időben is sokan lettek, rabjává a szerelemnek, s még többen maradjunk.

Ez a második forma veszélyesebb, mint az első, mert előbb ugyszólván nem volt mit féltünk. Most azonban féltünk kell től a folyton erősödő magyar ipart, a melyet ez a machináció szuként rághat ki.

Nem kis dologról van szó. Az iparmozgalom meghamisításától, a magyar ipar becsületéért kell remegnünk. Nem látjuk az ellenséget, a mely támad és mely fedett állásból teritheti le áldozatait, a becsületes igyekvő magyar iparosokat.

Ezekről a piócáktól, az áliparosoktól csak is a valódi magyar iparosok szabadithatnak meg benüket. A társadalom, de a törvény is segíteni fogja őket a veszélyes ellenség elleni küzdelemben.

Kíváncsian várjuk, vajjon a tisztességtelen versenyről szóló törvény elég erélyes intézkedéseket fog-e tartalmazni a sötétben manipuláló áliparosok ellen. Az ily fokú ravaszság, az ilyen megtévesztés ellen nem segítenek a fél intézkedések. Nekünk ugyan az a véleményünk, hogy a hatályban levő büntető törvény is elegendő védelmet nyújt a magyar ipar meghamisítói ellen, de az új törvénynek sem szabad az áliparosokhoz kesztyűs kézzel nyulni. Minél több oldalról ütjük őket, annál jobb!

A magyar piszok tisztessége, de életbevágó érdeke is megköveteli, hogy megtisztítsuk levegőjét az ártalmas bacillusoktól. Valljon színt a magyar és valljon színt a külföldi, hogy így becsületes, nyílt csatában mérkőzhessenek egymással. A tisztességes jellemeikről nem féltjük fejlődő magyar iparunkat.

Akin három vonat ment keresztül.

— Eredeti tudósítás. —

Budapest, ápr. 27.

A ferencvárosi személpályaudvar egyik vágányán ma este fél 10 órakor Tószegi Rozália, nagykorúsi születésű 20 éves eselőlány borzalmasan széttroncsolt holttetésre bukkantak. A szép, szőke leány már 8 hónapja szolgált a vasuti vendéglősnél, és ma este 9

Egy fehér gyolcsos leányról szól a krónika, kit határtalan szerelme a legutabb halálra, a bitófára juttatott. Pedig ártatlan volt teljesen. Meghalt azért, kitszeretett, s ki az ő boldogságát sirba tiporta.

Az ezer ötszáz hatvanhétéves év őszén, egy rejtelmes gyilkosság tartotta izgalomban Debreczen városát. Egy fiatal asszonyt az Anna utczai fiatal Soma Pál feleségét átlőtt szívvvel találták egy reggel az udvari szegélyező ákácok alatt. Mindenki férjére a fiatal Soma Pálra gyanakodott, kit el is fogtak. Eleinte mindent tagadott a fiatal ember, de később a hóhér keze között bevallotta bűnét. El is ítélték, kötél általi halálra. Az ítéletet egy verő fényes őszi reggelen hajtották volna végre, a mostani „Kincses hegy”-en levő akasztófán.

Nyolczat ütött az tudrás templom hangja. Megindult a szomorú menet a város házaról. Óriási ember áradat között tántorgott az elítelt, a hóhér karjára támaszkodva. Csak olykor-olykor emelte fel földre szegzett tekintetét, s ilyenkor halvány, fakó arca bíborvörös lett. Tekintete oda tapadt a tömeg között haladó fehér gyolcsos leányra, ki könyvelt szemmel nézett reá. Megismerte. Az a leány volt az, kit rutul megcsalt, kinek hazug esküt tett. Ugy szeretett volna oda borulni lábai elé, bocsánatot kérni tőle, de nem lehetett. Durva hóhérja fogta bűncse lánczát, ki kiméletet nem ismerő hangon, gunyos szavakkal készítette az utolsó perczre.

órákor a zsal távozott a kintinból, hogy föl-
megy a lakásba megvetni az ágyakat. Mivel
azonban sokáig nem tért vissza, utána néztek,
s nem találták a lakásban.

Keresni kezdték, de ugyanekkor már a
pályáról megérkezett a jelentés, hogy a vágá-
nyon egy női holttestet találtak. Epen az
1043 sz. személyvonatot akarták egyik vágány-
ról a másikra tolatni s egyik vasuti őr
észrevette, hogy a mozdony alatt valami tömeg
fekszik. Megállították a vonatot s bevilágították
a mozdony alá, ahol rettentő látvány
árult a szemük elé.

Ott feküdt a vágányos egy darab ember-
máj, a szív és egy darab agyvelő; tőle jobbra
két kézfej, balra pedig egy női fej. A vágány
mellett, egyik lámpaoszlopon egy véres agyvelő-
foszlány s egy csomó összetapadt szőke haj
volt odaragadva, míg ettől a helytől három
ölnyire feküdt a teljes épségben maradt alsó
test. A törzsnek többi része és a ruházat
foszlányokban volt szétszóródva a sinek között.

A holttestben a vendéglőbeliek s a
pályaudvari vasuti emberek nyomban föl-
mérték Tószegi Rozáliát, akin az 1043. sz.
személyvonat előtt alkalmasint még két vonat
rohogott már keresztül: egynegyed 10 órákor
a 9-es, 10 percczel utána pedig a 25-ös
számu személyvonat.

Első pillanatban gyilkosságra is gondol-
tak, amit látszólag megerősített az a körül-
mény, hogy a 9-es és 25-ös vonatot a keleti
pályaudvaron, ahova befutottak, a ferencvá-
rosi állomásfőnökség rendelkezése tüzetesen
megvizsgálták, nincse a kerekék közt vagy a
kocsiszerkezetek alján valami test vagy ruha-
foszlány, avagy vérfolt?

De sehol semmi ilyest nem bírtak fölfe-
dezni az említett két vonat alsó szerkezetén;
pusztán az 1043-as vonat pedig nem is mar-
czangolhatta annyira szét a holttestet. Való-
színű azonban, hogy az említett két vonatról
a keleti pályaudvarig lekoptak a keresett
foszlányok, s öngyilkosság esete forog fön-
n, amit megerősít a vasuti embereknek az a
memorandója, hogy a leány állítólag áldott
állapotban lett volna.

Köténye zsebében pedig a kiküldött
rendőrtisztviselő egy rózsaszínű levelet talált
amelyet anyjától kapott hétfőn Nagykőr-
ösről.

Ebben a levélben Tószeginé az egész
család nevében hívja haza a lányát, akinek
számára — úgymond az irás — találtak már
egy igen derék, jóra való kérést.

— Ehhez hozzá kell menned — fe-
jezi be a levél — mert ha most sem akarsz
férjhez menni és nem hajtasz a szavunkra,

Megérkeztek a bitó fa alá. A kíváncsiak
tömege kulplevéve állott a süppedékes ho-
mok dombtetőn, a lélekzetét vissza fojtva
nézte, mikor a félig elalélt bűnöst a hóhér a
bitófa alá huzozta.

Ekkor a tömeg között egy fehér gyol-
csos leány vált ki, s oda rohanva a hóhérhoz,
pár lépésre taszította el az elíteltöt. Majd
a főbíró elé lépve, nyugodt hangon így
szólt.

— Ne bántsák őt, mert én vagyok a bű-
nös, én öltöm meg Soma Pálnét.

Azzal a földön fekvő elítelt fő é hajolt,
s egy hosszú bucsu esőkot lehel homlokára.
Majd a bitófa alá lépve mosolyogva intett a
hóhérnak, hogy végezzen. És az végzett is.
Pár percczel később kevesebb fehér gyol-
csos leány volt egygyel Debreczen fala
között.

Csak évek mulva tudták meg az embe-
rek, hogy az a fehér gyolcsos leány teljeseni
ártatlan volt. Keresték is az igazi bűnöst
minden felé, de hiába. Nagyon sok idő mulva
elő került az magától Tépett, foszlánynyá
szagotott ruhában futkosott össze, vissza a
város utcáin, s olykor-olykor nap hosszat
elsirdogált ott a kincseshegyi bitófa alatt.
Aztán futott tovább útra, hajította a lelkiis-
meret.

akkor soha se gyere többé haza. Verje
meg az Isten, aki nem hallgat a szülei szá-
vára.

Valószínű, hogy a szerencsétlen leány
ezt a levelet vette olyan nagyon a szívére,
hogy öngyilkossá lett.

Holttestét, miután a sok foszlányt nagy
nehezen összeszedték, beszállították a bon-
czoló intézetbe.

A zárt szoba titka.

— Eredeti tudósítás. —

Arad, ápr. 27.

Egy negyednapos öngyilkosságot fedeztek
fel Aradon. Negyedik napja feküdt szobájába
bezárkózva a halott, anélkül, hogy ez idő alatt
az öngyilkosságról tudott volna valaki. Az
öngyilkos Gerger Péter 60 éves kádár,
kinek nem löztnégyes históriája a következő:

A Határ-utca 9. számu házba, hol
Gerger lakott, egy fiatal ember levelet hozott
Monostorról, a hol a kádár felesége tartózkodik
néhány nap óta. A lakók megmutatták Gerger
lakását, melynek ajtaját azonban zárva találta
a levél kézbesítője. A házbelieknek gyanusnak
tűnt fel a dolog, miután az öreg kádárt hétfő
óta nem látta senki.

Kinyitották a lakása ablakát, hogy be-
nézzenek a szobába, honnan erős büz áradt
feléjük, olyan, mintha valami oszladozó
holttest lenne benn. Erre a rendőrségnél
jelentést tettek.

Mikor a szobába hatoltak, megborzadva
látták a lakók, hogy rossz sejtelmük nem
volt alaptalan. Ott feküdt Gergely az ágyban
átlőtt halántékkal, mellette pedig
revolvere hevert. Látszott rajta, hogy már na-
pok óta van a holttest a szobában.

Az orvosi vizsgálat és a házbeliak vallo-
mása alapján konstátálták, hogy hétfőn kö-
vette el az öngyilkosságot Magára zárta az
ajtót, azután revolverével jobb halántékába
lőtt. A lakók a lövés dőrejtét nem hal-
lották.

Hogy mi vette végzetes tetteire, nem
tudni. Azt hiszik, hogy betegsége miatt lett
öngyilkossá. Ezt sejtí különben a feleségé-
nek levele is, mely az említett médon az
öngyilkosság felfedezésére szolgált. Levelet,
vagy bármi mást, ami magyarázatul szolgálna,
nem hagyott hátra az öngyilkos.

NAPI HIREK.

Debreczen, április 26.

— **Izr. istentisztelet.** Az istentiszteletek
az izr. templomban — további rendelkezésig
— a következő sorrendben folynak le: Köz-
napokon reggel 6 órákor, este 7 órákor.
Szombat és ünnep napokon d. e. 9 órákor,
d. u. 5 órákor. Pénteken és ünnep-napokat
megelőző este 1/2 7 órákor.

— **Füstbement milliók.** A szó szoros ér-
telmében füstbe mentek. Pípa, szivar, ciga-
retta émsztett föl ennyi pénzt. Mert az em-
bereknek ez a látszólag kicsiny méretű szen-
venélyük bizony sok pénzbe kerül. Nem hi-
ába mondta az egyszerű ember a szom-
szédjának:

— Miért nem szokik le a dohányzásról?
Hiszen mennyi pénzbe kerül, azon már há-
zat építhetett volna!

Hát kend dohányos?

— Dehogy, isten ments...

— Hát hol van a kend háza...?

A saját ház bizony nincsen sehol, pe-
dig csak most, mikor a dohányjövődék igaz-
gatósága megküldi nekünk a mult évi ki-
mutatást arról, hogy mennyi dohányt fo-
gyasztottak el nálunk, látjuk, hogy a saját
palota, amely felé milliók vágyakozó sóhaja
száll, meglehetően. Az elfüstölt milliók száma
ismét emelkedett a tavalyi kimutatáshoz
képest nem kevesebbel, mint egymilliónyolcz-
százhatvan ezer koronával.

— **Tolvaj a ládában.** Mulatságos és ta-
nulságos esetet olvasuk egy odesszai lapban.
Szebasztopol és Odesszai között ellopták a
gőzhajón egy T. P. nevű utasnak a pénztár-
czáját. A meglöpött utas, a ki egyik utitársát
gyanusította, nem tett jelentést az esetről a
kapitánynak, hanem csellel próbálta visz-
szaszerezni a tárczáját. Odalépett a g y a n u s i t o t t utitárs mellé s nevetve így
szólt hozzá:

— Nos szomszéd, engedtem, hogy ellopja
a tárczám s most már tudom, hogy k ö z ü l ü n k való.

A tolvajok között szokásos s z o m s z é d megszólítás végleg meggyőzte a tol-
vajarról, hogy a másik is az. Ajkára harapo t
dühében, de azért visszaadta a tárczát. Azután
bizalmasan megmondotta „kollégájá” nak a
nevét s végre azt is elárulta, hogy egy
Odesszából a Krim félszigetre induló hajón
lopást akar elkövetni. A „kolléga” megígérte
közreműködését. Odesszába érkeve, a tolvaj
gyorsan elkészült tervével. Egy ládat csinál-
tatott s abban kényelmesen elhelyezkedve,
felszólította társát, hogy mint podgyaszt adja
föl a hajóra. De a kollega a ládat a hajó
helyett a rendőrségre küldte, a hol aztán a
tolvajt a szükséges szerszámokkal együtt
megtalálták benne. Minthogy régebbi lopásai
miatt ugyanis keresték, azonnal a hüvösre
tették.

— **Két vége van a botnak.** Tallér Bál-
int úgy gondolkodott, hogy nem csak asszony,
de a szerető is verve jó. Az ő nagy bánatá-
ban ezt teoriáját állította fel gondolkozása és
tegnap este végre is akarta hajtani. Tallér
Balint nagyon szerette Markos Terézt, de
a leány nem nem viszonzotta hasonlókép a le-
gény érzelmeit, sőt vasarnap este egész nyil-
tan mással ment mulatni. A féltékeny Bálint
elhatározta, hogy ő le fog számolni a leány-
nyal és tegnap este felé kimentek együtt sé-
tálni a mikepéresi országútra. Itt kellett volna
megtörténni a nagy leszámolásnak. Tallér Bál-
int rövid bevezetés után azonnal a tettleges-
ség terére lépet és botjával megütötte Markos
Terát, aki azonban nevének megfelelő erővel
és egy-kétszer úgy vágott azzal a legény ké-
pére, hogy annak a nyomait aligha fogja on-
nan egyhamar elveszíteni. A hős Bálint ezu-
tán a futásban keresett menekülést, különben
a botnak még több nyoma maradt volna rajta.
Ma följelentette a leányt, a kit ezért nem fog-
nak megbüntetni, mert a mit tett, azt csupán
jogos önvédelemben követte el.

— **Kazán-és lokomobil-tulajdonosok figye-
lébe.** A kereskedelmi miniszter elrendelte,
hogy ezentul a lokomobilok, a mennyiben
kazánjaik, átszállítások előtt hatóságilag már
megvizsgáltattak, rendeltetési helyükre ér-
keztük, valamint minden további helyváltoz-
tatás után akadálytalanul üzembe helyezhe-
tők. A lokomobil-tulajdonosok, illetőg azok
használóinak azonban kötelességévé tette,
hogy a megvásárolt lokomobilra vonatkozó
több adatokat (u. m. a kazán gyártójának

nevét, a gyártás évét, a kazán gyári számát a tüzfelület és az engedélyezett gőznyomás nagyságát, a víznyomási próba idejét s a mennyiben nem új lokomobilról van szó, előbbi tulajdonosának nevét és lakhelyét) az illetékes kazánvizsgáló biztosnál 8 napon belül pontosan bejelentsék. Ez ellen vétők kazánrendőri kihágást követnek el és 200 koronáig terjedő pénzbüntetéssel, behajthatatlanság esetén megfelelő elzárással büntetnek.

— Lefokozás és három hónapi börtön. Emlékezhetnek meg olvasóink arra akkor nagy feltűnést keltő esetre, amely a múlt évben Z o m b o r b a n történt egy katonatiszt és egy polgármester közt. — H e t e s s y főhadnagy egyik zombori kávéházban éles szóváltás után kardjával levágta K a n y ó városi alszámvevő fülét. Kanyót mikor a kávéház tükrében meglátta, hogy mennyire eltorzult az arca, ott a h e l y s z i n é n a g y o n l ő t t e m a g á t. — A szomorú affernak most lett meg az epilógusa. Budapestről telegrafálja ugyanis tudósítónk, hogy H e t e s s y főhadnagyot a hadbíróóság l e f o k o z t a és h á r o m h ó n a p i b ő r t ö n r e í t é l t e e l.

— Névmagyarosítás. Schvarcz Ábrahám helybeli lakos úgy az ő, mint kiskorú Móricz fia nevét belügyminiszteri engedéllyel »S z é k e l y c r e« változtatta.

— Megfelebbezett közgyűlési határozat. A márczius 29-én tartott közgyűlés azon határozatát, melylyel a város parlagi birtokaiból egy 1400 holdas részlet H i d v é g e r Mihálynak újabb 10 évre árverésen kívül haszonbérbe kiadatott, P á l f i G á b o r é s t á r s a i bizottsági tagok, mint már említettük, megfellebbezték. Most újabb fordulat állott be ez ügyben. K e l l e r D á v i d helybeli birtokos ajánlatot nyújtott be a városi tanácshoz, mely szerint ezen birtokra évi 1000 koronával nagyobb haszonbért igér az eddiginél, ha az neki 12 évre kiadatik. Ezen felülígért 12.000. korona tekintélyes összeggel növeli meg a házipénztár bevételeit, a mit minden esetre figyelembe kell venni s így a belügyminiszter valószínűleg feloldja a megfellebbezett közgyűlési határozatot.

— Az éneklő madarak pusztítása. Sok panasz hangzott fel már a közönség köréből hogy több pénz sovár madárkereskedő valóságos irtó háborút indított az éneklő madarak ellen. Aztán vádolta a közönség az eléggé nem vigyázó rendőrséget, a rendőrség viszont a közönséget, s a madár fogdosására vonatkozó törvények hiányos voltát. Így aztán a közönség is a rendőrség is megmondta a magáét. Pedig mindegyik csak tapogatózott az igazság mellett. Mert sajnos de való, hogy a törvény szigorúan tiltja ugyan az éneklő madarak fogását, de arról hogy a már megfogott madarat szabadepénzé tenni, arról mélysegesen hallgat. Ezek szerint éneklő madarat senki ne próbáljon szabadságától megfosztani, de ha már egyszer még is valahogy megfogta, mintegy elismerésképpen el is árusíthatja. Ilyen ponyola rendszabályok mellett aztán ne csodálkozzunk ha kerteink és erdeink nem visszhangzanak a madarak változatos daljától. Ne a rendőrséget vádoljuk tehát, mert hiszen minden zengő bokor mellé nem állhatunk rendőrt, hogy a madárkák szabad-

ságára felügyeljen, Itt csak a legszigorúbb rendszer életbe léptetése segíthet a bajon. Büntetni kell először azt, ki rabba teszi az ártatlan énekesmadarakat, s büntetni másodsor és sokkal súlyosabban azt, ki valóságos kereskedést űz azokkal. Harmadszor a közönség is nem egy-két madár fogót szolgáltat a rendőrség kezébe ha — akarja.

— A színház nyugdíjintézetének pénze. Nem igen tudja a közönség, hogy a debreczeni színháznak nyugdíja van. Pedig csakugyan van, még pedig, — mint az alábbiakból látható, — szép vagyonnal rendelkezik. A múlt évi mérleg ugyanis azt bizonyítja. hogy a bevétel 31035 kor, 59 fillér, a kiadás 3058 kor. 10 fill., a pénztári maradvány tehát 27977 kor. 49 fillér.

— A Stenczinger ház. Egy avas, izléstelen, szemsértő öreg épület disztelenkedik már idétlen időktől fogva az Egyház tér szembeálló helyén, s elrontja egyebek közt a Takarékos és Hitel-Intézet minden építészeti hatását. Réges régen lehetett, mikor legelőször eszökbe jutott a város atyáknak, hogy megmentsék tőle a várost, de még mindig nem sikerült keresztül vinni a dolgot. 1895 ben már egyhangulag határozták el hogy a z o n n a l megveszik a házat, de miért miért nem, még máig sem jött el ez az azonnal. Ma az építész bizottság gr. Dégenfeld József főispán elnöklété alatt ülést tartott melyen sok és élénk vita után elhatározták, hogy — e l h a l a s z t j á k m e g i n t a v é t e l t. Bizottságnak illetőleg a tanácsnak adták ki az ügyet, hogy az okt. 1-re konkrét javaslatot nyújtson be.

— A Kereskedő Társulat évi rendes közgyűlését május 6-án d. e. 10 órákor tartja meg, saját házában dísztermében, melyre a társulat tagjait ez uton hívja meg az elnökség.

— Női zenekar a korzóban. Hatnap — szobát — estétől kezdve a K o r z ó kávéház vendégei női zenekar játékában gyönyörködhetnek. A kávéház tulajdona ugyanis nagy áldozatok árán szerződtetett egy női zenekart, amely legutóbb Nagyváradon, az ottani legelső kávéházban mulattatta a közönséget.

Feltűnő szép tavaszi újdonságok uri divat cikkokban érkeztek Fekete Jakab uri divat üzletébe, (főter kis templom mellett) u. m. Angol Olasz és Belföldi kalapok, Chikkes nyakendők, fehérneműek, Harisnyák, Secsessios Zsebkendők, Nap és Esőernyők, francia Illatszerek, Zachariás fele férfi és női bőr keztyük nagy választékban olcsó szabott áron.

Az ifjuság Debreczenben.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, április 27.

A diákkongresszus közeledése külsőleg már is megnyilatkozik az utcán ünnepélyesebb külsején, az érkezett vendégek elé menő és telten visszaroobogó díszes kocsi, fellobogóztató házakon. A küldöttek egy része már meg is érkezett, ezek ma délelőt és délután a helybeli vezetőség utmutatása mellett a város nevezetességeit nézték végig, részben pedig a vonat elé mentek az egyre nagyobb számban érkező küldöttek fogadtatására.

A mai nap lefolyásáról tudósításunk a következő.

Erkezések.

Ma hajnalban érkeztek meg a s e l m e c z b á n y a i m. kir. erdészeti és bányászati akadémia festős öltözötű és a m a g y a r - ó v á r i gazdasági akadémia küldöttei.

Délután fél egykor jöttek a K a s s a i jogakadémia polgárai közül: F a r k a s László, Kerekes S. Péchy A, S i p o s A.

Félháromkor az egri, eperjesi, pécsi, sáospataki, nagyváradai jogakadémiák képviselőinek egy része.

A pályaudvaron K u n Béla segélyegyleti elnök, S i p o s Béla a M. J. Ó. T. elnöke, B o r o s Lajos kongresszusi pénztáros, T a k á c s Endre főjegyző joghallgatók fogadták az érkezőket. A kiküldötteket részint a szállókban, részint magánlakásokban nyertek elhelyezést.

Este hat órákor érkezett meg a kiküldöttek legnagyobb része: a k o l o z s v á r i a k és b u d a p e s t i e k és a többi jogakadémiákról azok, kik még előbb meg nem érkeztek.

A vonattal hosszú kocsisorban, elől a város négyesfogatával jöttek be az érkezett vendégek és a rendőrbizottság tagjai, a C s o k o n a i s z o b o r h o z hajtattak, hol a mintegy 60 főre menő vendégerség koszoruját T h a l y Endre az Egyetemi kör titkára szép beszéd kíséretében a szobor talpazatára helyezte.

Az élénk tetszéssel és éljenzéssel fogadott beszédre B o r o s s Lajos joghallgató, a kongresszus pénztárosa válaszolt a hallgatóság éljenzése közben. A kegyeletes aktust a F ő i s k o l a i É n e k k a r zárta be.

A z e l s ő g y ű l é s is megtörtént este nyolcz órákor

Az első gyűlés, a mely alapja a többinek, a melyik mint egy biztosítja többi sikerét, mert hiszen ez a tisztviselő választó gyűlés volt. S végig tekintve a névsoron, azt látjuk, hogy iskoláink legkiválóbb alakjai foglalják el a sort, a mi bizonygyal dicséretére válik az ifjuságnak, mely így első lépésével is a komoly munka terén áll.

E l n ö k k é K ö p e s d i Dezsőt, a budapesti Egyetemi Kör elnökét, és K u n Bélát választották. A l e l n ö k: Budapestről Schindler Viktor, a Muegyelmsi Kör elnöke, és Zsemeri István. K o l o z s v á r r ó l Sárkány Loránd; S e l m e c z b á n y á r ó l: Cservenka János. N a g y v á r a d r ó l: Medvigy Gábor, D e b r e c z e n b ő l: Boross Lajos; F ő j e g y z ő: Madarassy Gyula.

Este a színházban sok kongresszusi küldött nézte végig a P o n t B i q u e t C s a l á d o t, melyben N á d a i Ferencz és U j h á z i Ede vendég szerepeltek. Erről színházrovatunkban emlékezünk meg bővebben.

Színház után a mintegy 150 főnyit kitevő kongresszusi küldöttség az Angol királynő éttermében gyűlt össze ismerkedési estélyre, hol a jókedv csasongott és Magyarai Teszvérek zenéje mellett egész késő éjszakáig együtt maradt a tarsaság.

A holnapi nap eseményei.

Diszgyűlés.

A diákkongresszus szombatn d. e. nyílik meg a főiskolai oratoriumban tartandó i s t e n i s z t e i e t és az ezt követő diszgyűléssel. Az isteniszteleten az alkalmi imádságot C s i k y Lajos akad. rektor professzor tartja, a diszgyűlésen pedig a kongresszus disz elnökének nevében K i s s Áron ev. ref. püspök mond beszédet.

A teljes program a következő:

A debreczeni országos diákkongresszus — mely célul tűzte ki az együvé tartozás és testvériesség fejlesztését, a magyar diákság ügyeinek megbeszélését s a magyar ifjuságnak, a párisi nemzetközi diákkongresszusra teendő utja előkészítését, — a magára vállalt szép, de nehéz munka tudatában, megerősödésnek és állhatatosságnak szerzésre végett 1900. évi ápril hó 28 án d. e. 10 órákor a főiskola történelmi nevezetességtű oratoriumában istenisztelettel veszi megnyitását, melyet délelőt 11 órákor, a főiskola nagytermében tartandó diszgyűlés követ. S o r r e n d. I. A z i s t e n i s z t e l e t: 1. Felálló ének. 37. dics. I. vers. 2. Gyülekezeti ének. 74. dics. I., II., III. vers. 3. Énekszám. Előadja a F ő i s k o l a i énekkar. 4. Alkalmi i m á d s á g. Tartja nt.

Csiky Lajos ur. 5. Énekszám. Előadja a Főiskolai Énekkar. 6. Záró ének. 179. dics. X. vers. II. A d. sz. közgyűlés. Kun Béla a kongresszus összehívó „debreczeni joghallgatók segítő egyesületének” elnöke beszédet mond. 2. Ft. Kiss Áron püspök ur beszédet mond a kongresszus díszelőkének nevében. 3. Móra Ferencz alkalmi költeményét szavalja. 4. Köpésdi Dezső a budapesti „Egyetemi Kör” elnöke beszédet mond.

Vívó-és tornaverseny.

Délután 3 órakor a kongresszust előkészítő nagybizottság, vívó és torna-versenyt rendez. Ez iránt már most igen nagy érdeklődés mutatkozik.

Kolozsvárról kapjuk az értesítést, hogy a versenyre az ottani egyetemi torna és vívóteremben szorgalmasan készülnek az ifjú áthláték Vermes Lajos tanár és Robelli vívómester vezeti a gyakorlatokat. A versenyekre a következők rándulnak le ide: Gabányi Imre, Nagel Ferencz, Matolcsy László, Molnár Arthur, Trandafir Béla, Robelly Jenő vívómester, Vermes Lajos tanár.

A verseny programja is jól van összeállítva, a belépődíjak csekélyek. — A vívó és tornaverseny a főiskola udvarán folyik le és csak a kongresszusi kiküldöttek vehetnek részt benne. — Ülőhely ára (számozott) 2 korona, állóhely 1 kor. kedvezőtlen idő esetén a városi tornacsarnok (péterfia u.) helységében lesz megtartva.

A jury a következőleg alakult meg: I. Vívó jury: Bonyhádi Perczel József tábornok, lovasdandár parancsnok, elnök. Lipcsei Szántory Rezső ezredes, dandár parancsnok. Br. Leonardi Károly ezredes. Orienburgi Melzer Ferencz ezred parancsnok. Borfői Bori Béla ur. Szigeti Benedek Sándor vívómester, versenyvezető. Szunyogh Bertalan ur. Vecsey Zoltán ur. II. Tornajury: Gzsemalai lovas Dobieszky Sándor államvasuti üzletvezető elnök. Dr. Horvay Róbert főreáliskolai tornatanár. Dr. Kenézy Gyula torna- és vívó egyetemi elnök. Komlóssy Arthur városi főjegyző. Szunyogh Sándor kir. tan. pénzügyigazgató. Tóth Mihály főiskolai tornatanár, versenyvezető. Vecsey Imre tb. városi főjegyző.

Színház.

* Ujházi és Náda. Az idei színi szezonnak a clou-ját ma este látta a közönség. — Ujházi László és Náda Ferencz együttes művészete nyújtott ma este páratlan műveltséget a közönségnek. — A Pont-Biquet csatlád-ban játszott együtt a két művész. Náda La Reynette-t, Ujházi pedig a czimszerepet. E szerepek mindakettőjüknek jól ismert alakításai. — A teltház nem is maradt adós az elismeréssel.

A többi szereplők is, — különösen Kiss Irén (Pont Biquetné) és Sziklay (Dagobert) méltó partnerei voltak a vendégművészeknek.

Komjáthy igazgató valóban megérdemli az elismerést, hogy ezekkel a vendég-szereplőkkel a debreczeni közönséget megörvendeztette.

Törvényszék.

§ Az új aljárásbíró. A király az igazságügyminiszter előterjesztése folytán a debreczeni kir. járásbíróvához Bernáth Kálmán törvényszéki jegyzőt ügyészi megbízottat — albiróvá nevezte ki.

§ A balmaz ujjárosi zendülők. Három napóta foglalkoztatja ez a bűnügy a kir. törvényszéket. A bizonyítási eljárást, délután 4 órakor fejezték be, ezután dr. Galánffy János kir. alügyész terjesztette elő vádlóindítványát s a 37 vádlott közül 7-et talált bűnösnek, a többi ellen a vádat elejtette, mert

a főtagvalás adatai szerint ezek akaratlanul sodortattak a zugolódo tömeg közzé, de semmi féle lázítási kísérletet nem követtek el. Az ügyész vádbeszéde este 6 órakor ért véget, a törvényszék ekkor a tárgyalás folytatását felfüggesztette s az ítélet kihirdetését holnap reggeli 9 órára halasztotta el.

TÁVIRATOK.

Az ev. ref. konvent.

Budapest, ápr. 27. (Érk. este 7 ó.) A reformátusok konventje ma befejezte tanácskozásait. A mai ülésen fölolvasták azt a följegyzetet, ami Wlassics Gyula kultuszminiszterhez fognak intézai az „erdélyi püspök” cím miatt — Az elnök azután a konventet berekesztette.

A délafrikai háború.

Budapest, ápr. 27. (Érk. este 7 ó.) Londonból jelentik: Roberts tábornok jelenti Bloemfonteinből tegnapi kelettel: Hamdon tábornok tegnap Israelsportnál egy kombinált megkerülő mozdulattal, a melyet Rodley és Smith-Dorrsen tábornokok kitűnően hajtottak végre, kivette az ellenséget erős hadálásából. Redle és Smith-Dorrsen tábornokok ma előnyomultak Tahanáhu felé. Veszteségünk jelentéktelen.

Az angolok elvesztettek minden szarvas marhát és lovat és elfogatta azokat a farmereket, a kik a hűségüket megszegték.

A klapdami burok, a kikhez 800 prieskai fölkelő csatlakozott, elkoboztak 200 zsák lisztet, a mely nemrég visszatért szőkevényeké volt, a kik közül négyet elfogtak.

Szent-Ilona szigetről jelentik: Tegnap reggel újabb bur fogolycsapat érkezett ide, a kórházban ez idő szerint 20 foglyot ápolnak. A betegek közül kilencnek kanyarója van. Hétfőn két fogoly halt meg, az egyik tüdőgyulladásban, a másik tifuszban. Mind a kettőt, kedden katonai pompával temették el.

A polnai vérvád.

Budapesti, ápr. 27. (Érk. este 7 ó.) Bécsből jelentik: A Fremdenblatt-nak táviratozzák Prágából: A semmitőszék megsemmisítette a Hilsner-féle ügyben hozott ítéletet és új eljárást rendelt el más kerületi bíróságnál.

Nagy tüzvész.

Budapest, ápr. 27. (Érk. este 7 ó.) Ottova amerikai városból táviratozzák: Ma itt nagy tüzvész ütött ki az egyik külvárosban és elpusztította a középületeket és sok üzletet. — Aztán az Ottava folyón át a városba is átesapott a tűz és ott oly gyorsan terjedt, hogy este 6 óráig 2000 család vált hajléktalanná. Hír szerint néhány ember odaveszett. Ezt azonban a tűz nagy kiterjedése miatt egyelőre még nem lehet megállapítani.

A törvénytelen gyermek.

— Saját tudósítónk távtrata. —

Budapest, ápr. 27.

Ma újra egy bűnygybe taszított, gyilkos anya szomorú történetét tárgyalta az esküdtszék. A vádlott ezuttal is egy elesábitott fiatal leány, a ki törvénytelen gyermekét eltartani nem tudta, — a csábitója pedig a faképnél hagyta. A boldogtalan teremést Ábrahám Eugeniának hívják s masamódl

leány volt Kassán. A csábitója, a kit persze csak „tanu” ként idéztek meg a tárgyalásra Róth Gyula kereskedő és jelenleg saját üzlete van Nagyváradon.

Ábrahám Eugenia és Róth egy kassai divatáru üzletben ismerkedtek meg, ahol mindketten szolgálatban állottak. A fiatal ember házasságot ígért „imádottjának” s így a tapasztalatlan, 18 éves gyemekeleányt minderre tudta venni. A leány elbukott a mult év nyarán egy csecsemőndk adott életet. Ahogy megszülte gyermekét, elhagyta a fővárost. Losoncra ment és ott dajkaságba adta a kiscsikét. Ebben az időben Róth is Nagyváradra költözött s noha jobb módba jutott, — mert üzletet nyitott ottan — szakított a szerencsétlenné tett leánnyal.

Ábrahám Eugenia helyzete kétségbeejtő lett. Gyermekéért fizetni nem tudott s a mikor irt volt kedvesének, ez azt felelte:

— Én még egy ingecskét sem küldök annak a porongynak!

S a mi még jobban elkeserítette a boldogtalan anyát, az volt, hogy a csábitó, kiért mindenét föláldozta, utolsó levelében „Wohlgereborenes Fraulein” megszólítással illette.

Ebből látta a boldogtalan, hogy mindenek vége. A gyermekét kivette a dajkaságból s Budapásra jött. Este felé érkezett meg s ölében a kis poronttyal egyenesen kiment a Városligetbe. Ott sétált jó hosszan a városligeti tó körül s a mikor látta, hogy senki nincs a közelben, bedobta gyermekét a vízbe.

A bűne kitudódott s elfogták. Törődömmesen megvallott mindent s a vizsgálat során tett vallomásból érdekesnek tartjuk ezt a részét közölni:

— Husz éves vagyok és Parabutyon születtem. Itt laknak szegénysorsu szüleim máig is. Hat éve vagyok távol hazulról és 1898-ban Kassán ismerkedtem meg Róth Gyulával, a ki a szerencsétlenségbe döntött. Egy üzletben voltunk s ő házassággal hitegetett. Biztám a szavábn, de ime keservesen csalódtam.

A védőtőné elmondta aztán a lebetegedése körülményeit s azt, hogy mily nyomorban töltött harmadfél hónapot Losoncon, majd így folytatta:

— Már itt szabadulni akartam bűnös szerelmem gyümölcsétől, mert még a tartásdíjat sem tudtam fizetni. Egy estén kitétem a gyermekemet, Losoncz járatlan utcáján, remélv., hogy majd valaki fölveszi a kis sirojóságot. De nem jött arra senki s a hogy ott sirt megszántam és visszavettem magamhoz. Aztán állást kaptam egy budapesti üzletben. Husz forint előleggel a zsebemben jöttem a fővárosba s még aznap elkövettem a borzasztó tettet.

A szerencsétlen e szavakkal fejezte be élete szomorú történetének elbeszélését:

— Bűnös vagyok, megérdemlem a büntetést, — nem félek tőle!

A gyermeket holtnan fogták ki a hóból s ezért gyilkosság büntette ezimén indult meg a vizsgálat, az elején Róth Gyula ellen is, de utóbb vele szemben megszüntették az eljárást. Így aztán csupán Ábrahám Eugeniát helyezték vád alá. A mára kitűzött esküdtszéki tárgyalást Zsitvay Leo, a büntető törvényszék elnöke vezeti.

Ítélet valószínűleg csak holnap délelőtt lesz.

Közgazdaság.

Idegenkedés a földmiveléstől.

— április 27.

(D.) Mind inkább tért kezd hódítani népünknek az a gondolkodás, hogy a ki teheti, az állam szekerére kapaszkodjék föl, mert ott biztos a kereset, bizonyos nadrágos, tehát uri nimbuszsal jár a viselkedés s a mi fő, kerülni lehet a kaszát-kapát. A csak némi befolyással avagy ismeretséggel bíró emberek nem tudnak menekülni az ilyen protekciókeresőktől, kivált pedig az országgyűlési képviselőknek jut ki, mert a hány káplárságra, vagy fűhreségre emelkedett katonaviselt ember a hadseregből kikerül, a keztyű viselését és uri rangot megszokta, az már szeretné azt folytatni is. Ki esendörnek ki rendörnek, ki hajdunak, ki fináncznak, vasutasnak avagy hivatalszolgának akar szegődi s annyi rémséges folyamodó van a tulajdonképpeni földmivelőosztályból minden felé, hogy ez a jelenség a földmivelés káros állapotát, vagy pedig a földmivelő nép gondolkodásának káros állapotát mutatja.

Ha meggondoljuk, hogy a ki így a földmivelésből kilép és az u. n. nadrágos pályára adja magát, ivadékaival együtt, a földmivelésre nézve el van veszve, — hát ismét nyílik egy kötelesség a földmivelésügyi miniszterium számára kieszközölni, hogy a mennyire lehetséges, ezekre a nadrágos tendőkre ne a földmivelő-osztályból alkalmazzanak, mert hiszen van kenyérkereső és erre való ember, a nadrágot viselő közt is elég, de, sőt több a soknál. Ezek vannak inkább arra utalva, hogy más kereset híján vajahogy kenyérhez juthassanak, mert a mi a tulajdonképpeni nyomort illeti, ezek közt a félművelt nadrágosok közt tenyészik az a legijesztőbb mérvben.

A földmivelő, a falusi nép nyomora, ha a szó szoros értelmében vesszük, inkább találmány, mint valóság. Nem mondom, hogy nem akad, hogy nincsenek inséges évek, elemi csapások, vagy egyéb oly körülmények, melyek a földmivelők közt is inséges terjesztőleg lépnek föl, de ha a nyomor és kétségbeesés valódi fészkeit, az öngyilkosságok statisztikája után itéljük meg ezeken helye a városok falai közt keresendő. Magában a fővárosban annyi az öngyilkosság a mennyi az egész ország földmivelő népe közt nem fordul elő. Nem tudom, hány százaléket tesz ki a fővárosban az öngyilkosság, de hogy a vidékhez, pláne a falukhoz mértén hajmeresztőleg nagyobb számmal van, az bizonyos. És ez nem azt bizonyítja, hogy a falu a nyomor fészke.

Papok és tanítók, de sőt az egész vidéki intelligencia hivatva van arra, hogy ezt megmagyarázza a népnek s ezt a földmivelésnek visszatartani igyekezzék. Ezzel nem csak anyagilag tesz jól a népnek és országnak egyetemben, hanem jót tesz szellemileg is, mert a mi a falusi nép városokban tanul, arra bizony mennél kevesebbet tud belőle, annál jobb.

De elvégre is, ha minden ember az állam fizetése akar lenni, honnan vesszük hozzá a pénzt? Hiszen a pénzügyminiszter máris nem tud eligazodni a bevételek és kiadások számai közt. A fizetések nemcsak hogy mindig szaporodnak, de a fizetésemelések szükségessége is növekszik, s kezdünk oda jutni, hogy vagy adóemelés vagy de-

ficzit! S ha még azon fülül azok is államfizetések akarnak lenni, kik a földmivelésre hivatvák, csakugyan hogy meg kell állni az állami gépezetnek, mert gépezet ugyag lesz, de fűtő anyag nem lesz hozzá.

Szóval: lássunk utána, hogy a földmivelő nép maradjon meg földmivelőnek. Rá fog még arra jönni az emberiség, hogy a társadalmi boldogtalanság kaoszában még ez az egyetlen mentsvár van: a szó szoros értelmében vett — földmivelés!

CSARNOK.

Romba dőlt lelkek.

— Amerikai regény. —

Fordította: G—d J—f.

Folytatás.

44.

— Ő nem a kegyed férje.

E borzalmas szavakat Liszton nyugodt hangjával ejtő ki, — Apró fényes szemével félig szánakozó tekintetét vetett reá.

Norina mereven hézelt arcába.

Órult volt-e, e férfi?

— Nem az én — itt határozatlanul megállapodott. Elfűszon-e ez esztvesztett ember elől?

— Adja át levelemet! mondá haraggal. Nincs több beszélni valóm önnet.

— Azért, mert azt mondá, hogy Thornyke Lőrincz nem a kegyed férje? Gyermekek, ez való.

Hangja ünnepies, arca részvétetes volt. Elgondolta, hogy e gyermek, mennyire szerette őt. Mi volt e fiatal emberen oly vonzó, hogy a nők élők legdrágább kincsét elvetik végette?

— Mint mondá, mrs. Lőrincz, én egy kellemetlen, rossz hírrel küldöttem ide. Ő küldött. A lelkiismeret mindnyájukat gyávká teszen. Ő épen oly gyávk, mint alá való, és nem volt bátorsága szeme elé kerülni. Kegyed várt és virasztott visszatértére, — tudom. Ne várjon tovább, Thorndyke Lőrinczet kegyed soha nem látja többé.

Egy kiáltási haliattak ajkai, — egy halk kiáltást — de a mely végtelen keserű volt.

— Az ég nevére, beszéljen ön! Miként éatsem ezt?

— Ugy; kegyed nem neje — Shorndyke Lőrincz őnt soha nem vevé nőül. Ő megcsalta kegyedet kezdettől fogva, és utójjára örökre elhagyta. Ez a mit ő reám bizott. Nem szeretek rossz híreket hozni, s ezért is mondom meg egyszerre. Végre is mindegy. Neki soha nem volt szándékában őnt nőül venni, — Gilbert szerette kegyedet, ő nejevé tette volna; — és hogy ő Gilbertten bosszút álljon, Kent-Farmba tért s kegyedet megszöktette. Tudta, miként szerette őt kegyed, s hogy ez nem lesz ránézve nagy feladat. Elég könnyelműség a nőktől, hogy Thorndyket szeretik.

Az utóbbi, inkább maga elé, mint Norinához intézett szava telve valának keserűséggel. Csend áliott be, — szemeit Liszton arczára irányozta, — arca halothoz hasonlított.

— Folytassa ön! mondá összeszorított fogakkal.

— Ő megszöktette kegyedet, — miként azt ön legjobban tudja, és a menyegzői játék Bosztonban folyt le. Miss Bourdon e férfi Maggs egy színész volt, és nem lelkész, egy iszákos, kit kevés pénzzel testestől lelkestől meg lehet venni. Norina hasonlít a zöld mezőkhöz, a honnan származik, ezek voltak Thorndyke szavai, — oly ártatlan, mint a mezei liliom. Ő nem fogja ismerni soha a kölömbseget, mert azon fajhoz tartozik, ki a kétségbeesésig szeret és az elválásnál örültként sir; — de ki fog a pusztá szóra hallgatni, jeggyűrű nélkül? Ime itt van a jeggyűrűje, és ezzel legyen vége a dolognak. Így kapta ön a jeggyűrűt, és így minden engedély és tanuk nélkül, egy részeg színész által, nőül adatott e gazemberhez, kinek csinos arca végett ön elhagyta otthonát, rokonait, és feláldozta a legjobb, a legbecsületesebb férfi szerelmét és becsülését, egy oly férfiuét; mint Gilbert Richard.

— Kezét még jobban szivére szorítá, mintha kimondhatatlan kínok dultának kebelében.

— Folytassa ön! mondá halk hangon. — Itt nincsen többet mit beszélni. Ő ide hozá kegyedet és egy hét alatt az egész dolgot halálíg meguntá. Ő az én ideküldésemnek feletle megörvendett, miután ebben megmenekülésére átott kilátást, s ő nem fogvisszatérni többé. Ime itt van levele — végbucsuja. Itt van a pénz, melyet általam küldött, hogy kegyed adósságát ezzel kiegyenlítve, rokonaihoz visszavigyem. Az ő véleménye szerint ez a legjobb, a mit ön tehet.

Folyt. köv.

Alapított 1893.

HEYEK EDE

(ezelőtt: KAULICH ETEL)

BUDAPEST, IV. SZERVITA-TÉR 3.

Ajánlom úgy mint eddig saját szabásu francia, angol és a mai divatnak hódoló

rövid

fűzőimet.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. Meg nem felelő árukat bérmentesen kicserélem. — Azon nagyra becsült vevőim, kik már régebben üzletben rendeltek, a mérték beküldés szükségtelen, ha csak a testben változás nem állott be.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Bátorodom a Párisba ránduló nagyközönséget az ott kiállított fűzőim megtekintésére felkérni.

Shorn-
nőül. Ő
és utol-
reám bi-
hozni, s
Végre is
dékában
kegyedet.
Gilber-
rt s ke-
szerette
zve nagy
ól, hogy
mint No-
keserü-
Liszton-
hason-
szoritott

miként?
zói játék
a férfi
kész, egy
lökéstől
zöld me-
k voltak
mint a
soha a
ozik, ki a
hál örült-
óra hall-
n a jegy-
dolognak
minden
g színész
inek esi-
át, roko-
becsüle-
ését, egy
szorító,
nak ke-

angon.
szélni. Ő
az egész
idekülde-
iután eb-
ást, s ő
an levele
yet álta-
gát ezzel
nem. Az
b, a mit

Értesítés!

Katz Herman, nagy férfi-fiu és gyermek ruha áruházat Május 1-től a Dreher Sör-sarnok tőszomszédságában az „Angoldivat” helyiségébe helyezte át, s kéri a t. vevő közönség további pártfogását.

Legkellemezőbb, lejkütűnőbb és nélkülözhetetlen FOGTISZTÍTÓ SZER tubusokban.
Törvényesen védve.
1 tubus 60 fillér. (30 kr.)
Mindenütt kapható.
6 darab díszes dobozban 3 korona bérmentve.
Egyedüli készítő és főszékelési raktár:
SCHWARTZ illatszergyára
hygien. kosmet. laboratorium.
Budapest, Damjanic utca-28 sz.

A nap hevének

tudományos buvárlat révén való pótlása föltulmulhatlanul sikerült a mi világszerte ősmert

Jura-Brilliáns-Ékszerünk

Pótlása után.
A mi Jura-Brilliánsaink csudálatos csiszolásukkal, tüzzel, fényekkel és élénk színjátékukkal (sötétben) mint
Uri- s női gyűrűk, nyakkendő-félek s tübevaók szolid, stilszerű valódi arany (törvényileg jelzett) foglalatban, minden egyes darab önmagában külön, ékszerész pontossággal oly gondosan van elkészítve, hogy azokat senki sem képes az igazi, drága brilliánsoktól megkülömböztetni, és darabonként kerülnek csupán
3 ft és 5 ftba Extra-finom 10 ftba.
Minden darab elegáns etuisben. Gyűrű szélessége papirszelettel mérendő ki.
Továbbá brossok és karpereczek, szintén csupán ff fényben, csupa tüzzényű és viztisztaságu Jura brilliánsokt legfinomabb arany dupe keretben, csak 2 ft és 4 ft, darabonként.
Va di arany foglalatban brossok 6 ft, karpereczek 12 ft.
A mi ismételt előismerés által jutalmazott jura brilliánsaink, a legelőbbkelő körök által is szívesen viseltetnek drága ékszerek pótlásául, sőt azok — csodálatos és szolid kivitelük folytán — nem keltenek kétséget valódiságuk tekintetében.
Sztéküldés, előfizetéssel és utánvétellel, vámmentesek
Commandit-társaság.
Schweiz. Németországra: Lörrach (Baden Base)

Szépség és egészség.

Étvágytalanság és Gyomorgyengeség

gyógyítására ezrek mennek Karlsbadba holott ezt a célt otthon is elérhetik

Rozsnay M.

PEPSINBORA

használata által, mely az emésztést elősegíti és a gyomrot rövid időn tökéletesen helyreállítja.

Egy üveg ára 2 kor. 40 fill., 6 üveg franco küldve 12 kor 12 fill.

A t. cz. közönség figyelmébe ajánljuk, hogy minden készítményeink törvényesen bejegyzett védjeggyel vannak ellátva, mely az aradi szabadságszobrot ábrázolja.

Kapható: **ROZSNYAY MÁTYÁS** gyógyszer-tárában Arad Szabadság-tér, valamint minden magyarországi gyógyszer-tárában. (1.)

Váltóláz és hideglelés ellen

legbiztosabb és legkellemesebb szer, különösen gyermekeknek kik a keserű chinint máskép bevenni nem tudják a **Rozsnay M.-féle**

Chiniuczukorka és Chininesokoládé

melyet a magyar orvosok és természetvizsgálók nagy gyűlése 1869-ben Fiuméban pályadíjjal koszoruzott. Értéktelen hamisításoktól óvakodjunk. Mindenkinek csak a **Rozsnay M.-féle** pályakoszoruzott készítményt kérje és fogadja el, melynek minden egyes csomagoló papirosán **Rozsnay Mátyás névaláírás** olvasható.

20% engedményt kap mindenki,

GUMMI

és hálhólvag, az egyedüli legbiztosabb, legmegbízhatóbb és teljesen ártalmatlan, gyorsan és könnyen alkalmazható óvszer férfiak és nők részére. Ára tucatonként eredeti párisi minőségben frt 1.—, 2.—, 3.—, 4.—, 5.—, 6.—, 7.— és frt 8.—, Bouts americ. tucatzja frt 3.—, 4.— és frt 5.—.

Női óvszerek: Hasse tanár-féle frt 2.—, Mensinga tanár-féle frt 2.50, dr. Earlet-féle frt 3.— darabonként. Ezen női óvszerek százszor is használhatók.

Hölgyszívacsok, valódi párisi, tucatonként frt 2.—, 3.—, 4.—, 5.— és frt 6.—.

Diana öv havi kötő nőknek, legjobb a világon, drbja frt 2.50.

Kimerítő árjegyzék zárt borítékban ingyen és bérmentve. Megrendeléseket pontosan és diszkrétan eszközöl utánvétel mellett vagy a pénz előleges beküldése után

J. REIF,

Bécs, Brandstättle 3.

1881-ben alapított hírneves higiéniai specialista cég.

ki e hirdetésre hivatkozik!

Meghívó.

A püspök-ladányi nagygőzmalom részvénytársaság most folyó évi **Május hó 8-án délelőt 10 órakor** P.Ladányon, a nagyvendéglő felső termében

alakuló közgyűlést

tart: melyre a részvényesek ezennel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Az alaptőkének kellő aláírás és befizetés által történt biztosításáról meggyőződés szerzés.
2. Az alapszabályok végleges megállapítása.
3. A társaság megalakulásának elhatározása.
4. A társaság igazgatóságának, és felügyelő bizottságának végleges megválasztása, illetőleg kiegészítése.
5. Az alapítóknak a keresk. törv. 152. §-ban megállapított felelőssége iránti intézkedés.

Kelt P.Ladányon, 1900. évi April. hó 25 ik napján.

Az ideig. igazgatóság.

Tisztelettel van szerencsénk a m. t. szállodások, vendéglősök, kávéosok és azok igen tisztelt alkalmazottjainak becses értesítésére juttatni, hogy a Debreczeni Pinczerek betegsegélyező pénztára irodája folyó hó május elsejétől az eddig a Gáll Ferencz ur házából a dr. Tihanyi-féle házban költözik át.

Mély tisztelettel
Glück Adolf.
ügyvezető.

VANILIA INGYEN!

Kávé, tea 5 kilópostacsomagokban, elvámolva bérmentve:

Olosobb árak,	
mint Trieszthen vagy Hamburg ban Létező legnemesebb fajok.	
5 kgr. San-Salvador kávé frt 6.43	A kávéhoz csomagolható:
5 " Kuba, vagy Arany-Jáva " 7.42	1/4 kgr. Souchong-tea . . . frt . . . 90
5 " Port Gyöngy, legzamat sabb " 7.67	1/4 " Orosz családi tea fit 1 05
5 " Menadó . . . " 8.41	1/4 " Quartern Vegyíték tea legnem. fajokból . frt 1.39
5 " Ceylon, kézzel válogatott, 8.41	
5 " Kuba különlegesség 8.91	

Minden megrendeléshez ingyen csatolunk 2 rud legfinomabb bourbon vanília.

RUTTER F. és TÁRSA, FIUME.

Déli gyümölcs, rizs, fűszer, olasz, spanyol és görög borok nagy választékban.
Arlap ingyen és bérmentve

Temetkezési intézet

athelyezés!

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy »**KEGYELET**« első debreczeni

disz temetkező intézetemet

Tisza palotából (Kenyér piac) 1900. év

május hó 1-től

Kossuth-, Batthyányi-utca sarok, a színházzal szemben, Ns. Szabó Emma urnő házába helyezem át.

Kérem továbbra is a n. é. közönségnek szives pártfogását, biztosítva a egyszolidabb és figyelmes eljárásomról.

Teljes tisztelettel:

Kernáts Gyula.

Az összes 50,000 nyeremény **JEGYZÉKE.**

A legnagyobb nyeremény legerősebb esetben.

1,000,000 korona

A nyeremények részletes beosztása a következő:

Kézpénzben fizetendő	1	Jutalom	600000
	1	nyer. á	400000
	1	" "	200000
	2	" "	100000
	1	" "	90000
	1	" "	80000
	1	" "	70000
	2	" "	60000
	1	" "	40000
	5	" "	30000
	1	" "	25000
	7	" "	20000
	3	" "	15000
	31	" "	10000
	67	" "	5000
	3	" "	3000
	432	" "	2000
	763	" "	1000
	1238	" "	500
	99	" "	300
31700	" "	200	
3900	" "	170	
4900	" "	130	
50	" "	100	
3900	" "	80	
2900	" "	40	
50,000	nyer. és jut. összegben	13.160, 000	

Nyujtsunk kezet a szerencsének!

Már sokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt sorsjeggyel!

Az egész világban a legnagyobb eséllyel bíró magy. kir. szabad. osztálysorsjáték legközelebb újból megkezdődik.

100,000 sorsjegyre 50,000

penznyeremény jut, tehát az oldaltálló nyereményjegyzék szerint a sorsjegyek felét pénznyereménnyel huzzák ki és egy külföldi sorsjáték sem képes aránylag ily nagy nyereményeket felmutatni, mint a mi magyar osztálysorsjátékunk.

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

egy millió korona.

Egészben tizenhárom millió 160.000 korona lesz kihuzva és az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az eredeti sorsjegyek tervszerű árai az I. oszt.-hoz:

egy nyolczad (1/8) frt	— 75	vagyis 150	korona
egy negyed (1/4) " "	150	" "	3.— " "
egy fél (1/2) " "	3.—	" "	6.— " "
egy egész (1) " "	6.—	" "	12.— " "

utánvét mellett vagy az összeg előzetes beküldése ellenében. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre

f. évi május hó 17-ig

kérünk hozzánk beküldeni.

Török A. és Társa

BANKHÁZ

Budapest,

V., Váci-körut 4a.

Fiók; MUZEUM-KÖRUT 11.

Sok és nagy nyereményt fizettünk már ki vevőinknek és pedig rövid idő alatt körülbelül három millió koronát.

Rendelőlevél levágandó **TÖRÖK A. és TÁRSA** főelárusítók Budapest.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget korona összegben } utánvételezni kérem } postautalvánnyal küldöm } A nem tetsző törlendő.

Pontos cím: _____

Munkához 2-3 ló vagy ökör elégséges. ✘ Gözcséplők helyettesítője. ✘ Az utolsó években 34 első díjjal kitüntetve

Első prozsniczi Gazdasági Gép- és Gőzmozgatógyár
Wichterle F.

Magyarországi vezérképviselő: KÁLLAI LAJOS.

BUDAPEST, VI. ker., Gyár-utca 50. szám.

Ajánlja új találmányu dupla golyócsapágyu szabadalmazott

kettős tisztító

járgányos cséplőt, árpafolyósítót és szákkifolyóval és legzelelszerűbb löherelhelyezéssel.

Tiszta csepiése, nagy munkaképessége felülmulhatatlan. A jelenkor legkönnyebb járó cséplőeszköze. Csepléshez fele igavonó erő sem szükséges, mint eddigi gépekhez.

Kisebb motorral is kitűnő sikerrel üzemben tartható.

Gépeink megtekinthetők ragyszabásu telepünkön VI., Gyár-utca 50.

